

ניסוי זני מילונים מטיפוס גליה ושרנטה, תחנת זוהר סתיו 1998

רבקה אופנבך, רמי גולן, עמי מדואל – מו"פ ערבה.

אביתר איתיאל – שה"מ, משרד החקלאות

מבוא

המלון הסתווי עדין מהווה את גידול הסתיו העיקרי בכיכר סדום, בשנת 98/9 הגיע היקף המילונים ל- 2685 ד'. עיקר היבול מופנה ליצוא ופודה בחדשים נובמבר-דצמבר מחירים סבירים. בשנים האחרונות חלה ירידה משמעותית ברווחיות הענף, שהעמיקה את הצורך בחיפוש גידולים נוספים. עם הרחבת שטחי השרנטה ליצוא בכיכר סדום, החלט לבצע ניסוי עצמאי של זני שרנטה. כמדי שנה נבחנים בתחנת הניסויים "זוהר" שבכיכר סדום זני מלון חדשים מטיפוס "גליה", השנה הושם דגש בפנייה לחברות הזרעים להציג זנים חדשים רק עם פוטנציאל איכותי גבוה מזני הביקורת ערבה ו - C8.

שיטות וחומרים

נערכו שני ניסיונות זנים, לזנים עם טיפוס פרי הדומה לגליה, וניסיון נפרד לזני שרנטה. מועד השתילה היה זהה לשני מבחני הזנים - 17.9.98. גודל חלקה 8 מ' ערוגה רוחב 1.80 מ', צמח כפול לטפטפת כל 40 ס"מ, 2.77 צמחים למ"ר. הקטיף החל בזני הגליה ב- 3.11.98 והסתיים ב- 13.12.98, נערכו 14 קטיפים. הערה: הזנים אידיאל ו - 754 נשתלו שבוע מוקדם יותר לפי בקשת חב' הזרעים בהנחה שהם זנים אפילים.

בניסוי זני השרנטה גודל החלקה זהה לגליה, שתילה של שתיל כפול כל 40 ס"מ והטפטפת הבאה שתיל בודד, 2.08 צמחים למ"ר. הקטיף ב- 3.11.98 והסתיים ב- 2.12.98, נערכו 12 קטיפים. בכל קטיף, בשני הניסיונות, נשקל היבול הפירות מויינו לגודל ולאיכות, הוערכו חזותית ונשלחו למבדקי איכות בניהולו של רם גולן, הפרי שהגיע למבדק ההשהיה נבחר מתוך היצוא. בזני גליה המילון הושהה ל - 17 יום, סימולציה להובלה ימית. בזני השרנטה ההשהיה הייתה בסימולציה למשלוח אווירי, 5 ימים + יומיים, סה"כ 7 ימים.

התוצאות מובאות בטבלאות 1 - 7

טבלה מס'	אפיון המשתנה
1	שמות הזנים וחב' הזרעים
2	אפיון עמידויות לזנים מטיפוס גליה
1 - 3	נתוני היבול (זני גליה)
2 - 3	נתוני היבול (זני שרנטה)
4	התפלגות היבול באחוזים לפי תקופות קטיף
5	התפלגות הגדלים באחוזים
6	איכות לאחר השהייה לזני הגליה
7	איכות לאחר השהייה לזני השרנטה
8	תוצאות בדיקות כימיות לזני הגליה והשרנטה לאחר השהייה

טבלה מס' 1: שמות הזנים וחב' הזרעים

מס' חזרות	היבואן	החברה	שם הזנים
זנים מטיפוס גליה			
4			ערבה
1	שוק חקלאי	זרעי ים תיכון	5080
4		הזרע	C-8
2	שוק חקלאי	זרעי ים תיכון	7302
2	שוק חקלאי	זרעי ים תיכון	7303
2	שוק חקלאי	S&G	אדיאל
2	שוק חקלאי	S&G	754
2	סמקו	De. Ruiter	DR1143
2	סמקו	De. Ruiter	DR902
2	תרסיס	Fito	FIMEL
4		הזרע	XGV 48
4		הזרע	XGV 96
4		הזרע	XGV 118
2		הזרע	XGV 91
2		הזרע	XGV 121
זנים מטפוס שרנטה			
2	תרסיס	Tezier	X66.37
2	תרסיס	Tezier	Y67.37
2	תרסיס	Tezier	L79.37
2	תרסיס	Tezier	M84.37
2	שוק חקלאי	S&G	VERAK
2	שוק חקלאי	S&G	MN 1266
2	שוק חקלאי	Nunhems	Lunasol
2	שוק חקלאי	Nunhems	Lunabel
2	אורלאנסקי	Claus	CLX 2750
2	נרית		לוטוס
2	תרסיס	Tezier	Y23.37
2	תרסיס	Tezier	P15.37
4	אורלאנסקי	Claus	סאזאן

טבלה מס' 2 : אפיון עמידויות לזנים מטיפוס גליה

עמידויות:			הזן
קמחון 1			ערבה
F 0	קמחון 1		52
F 0,1,2	קמחון 1		152
F 0	קמחון 1		2031
F 0,1,2	קמחון 1,2		7031
F 0,1	קמחון 1,2		7302
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 48
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 96
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 118
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 91
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 121
F 0,1,2	קמחון 1,2		5080
F 0,1	MNSV	קמחון 1,2	אידיאל
F 0,1,2	MNSV		902

טבלה מס' 3 - 1: נתוני היבול (זני גליה)

משקל פרי ליצוא בג'	אחוז היצוא	יבול כללי למ"ר בק"ג	משקל בק"ג למ"ר		מס' חזרות	שם הזן
			מקומי	יצוא		
1153	83	3.9	0.7	3.2	4	ערבה
740	68	2.9	0.5	2.4	1	5080
1049	67	3.8	1.2	2.5	4	C-8
844	81	3.5	0.6	2.8	2	7302
820	76	3.6	0.9	2.7	2	7303
1091	95	3.1	0.2	3.0	2	אדיאל
913	85	3.3	0.5	2.8	2	754
1113	78	4.5	1.0	3.6	2	DR1143
1159	82	5.4	1.0	4.5	2	DR902
874	65	3.8	1.3	2.5	2	FIMEL
858	84	3.9	0.6	3.3	4	XGV 48
874	71	3.7	1.1	2.6	4	XGV 96
504	80	3.2	0.6	2.5	4	XGV 118
903	79	3.5	0.8	2.8	2	XGV 91
665	78	3.8	0.8	2.9	2	XGV 121

טבלה מס' 3 - 2: נתוני היבול (זני שרנטה)

משקל פרי ליצוא בג'	אחוז היצוא	יבול כללי למ"ר בק"ג	משקל בק"ג למ"ר		מס' חזרות	שם הזן
			מקומי	יצוא		
617	91	1.9	0.2	1.7	2	X66.37
649	99	4.2	0.0	4.2	2	Y67.37
590	94	1.3	0.1	1.3	2	L79.37
896	100	3.6	0.0	3.6	2	M84.37
926	100	3.0	0.0	3.0	2	VERAK
1106	100	3.8	0.0	3.8	2	MN 1266
709	100	2.9	0.0	2.9	2	Lunasol
855	95	2.3	0.1	2.2	2	Lunabel
812	99	2.4	0.0	2.4	2	CLX 2750
750	97	3.1	0.1	3.0	2	לוטוס
1321	98	4.0	0.1	3.9	2	Y23.37
710	98	3.3	0.1	3.2	2	P15.37
801	99	3.3	0.0	3.3	4	סאזאן

טבלה מס' 4: התפלגות היבול באחוזים לפי תקופות קטיף

התפלגות היבול באחוזים לפי תקופות קטיף						הזן
3.12 - 13.12	25 - 2.12	18 - 24.11	11 - 17.11	4 - 10.11	3.11	
0	10	28	51	11	0	ערבה
23	13	14	35	12	2	C-8
0	8	15	42	35	0	7302
12	7	16	45	20	0	7303
0	2	27	40	30	0	אדיאל
0	3	8	4	18	67	754
19	34	27	19	1	0	DR1143
0	14	47	31	7	0	DR902
14	12	14	12	35	12	FIMEL
24	28	35	9	3	0	XGV 48
21	11	30	36	3	0	XGV 96
17	13	17	46	7	0	XGV 118
23	14	32	28	3	0	XGV 91
16	15	19	40	10	0	XGV 121
7	0	34	59	0	0	5080

טבלה מס' 5 : הפלגות הגדלים באחוזים

התפלגות הגדלים באחוזים			חזרות	הזן
8 - 12	5+6	4+>4		
5	37	58	4	ערבה
6	59	36	4	C-8
17	69	14	2	7302
20	74	7	2	7303
16	64	20	2	אידיאל
7	45	48	2	DR1143
1	40	59	2	DR902
18	74	8	2	FIMEL
16	74	10	4	XGV 48
19	77	4	4	XGV 96
81	19	0	4	XGV 118
13	74	13	2	XGV 91
46	45	10	2	XGV 121
19	68	13	1	5080

טבלה מס' 6 : איכות לאחר השהייה לזני הגליה

- 14 יום ב - 6 מ"צ. 3 ימים נוספים ב - 20 מ"צ. סה"כ 17 יום.

ת: 10% - התמוטטות חיצונית, 25% - בלתי מכיר, 20% מוצק מאוד

:לינג'ים, 15% - התמוטטות פנימית .

ציון איכות	חריגי צבע	הת' פנימית	גינגים	הת' חיצונית	לא מכיר	מוצק	מוצק מאוד	הזן	
	(1-10)	אחוזים							
מבחן									
	3 a	20 a	4 a	7 d	13 bc	17 b	44 a	40 a	XGV 96
	3 a	19 a	4 a	17 cd	6 c	18 b	55 a	27 ab	XGV 48
	2 ab	0 b	0 a	22 cd	3 c	54 a	44 a	2 b	XGV 118
	1 b	4 b	2 a	57 b	26 ab	11 b	55 a	34 a	ARAVA
	-3 c	0 b	6 a	88 a	32 a	66 a	23 a	11 ab	C-8
תצפית									
	3	23	3	14	6	17	58	25	XGV 91
	2	1	5	59	7	7	8	85	IDEAL
	2	4	3	18	26	22	69	9	DR902
	2	5	0	40	6	17	49	34	DR1143
	1	0	0	37	38	26	43	31	7302
	0	0	0	43	18	45	55	0	Female
	-1	0	0	58	16	62	25	13	XGV 121
	-2	0	0	79	17	55	23	22	7303

טבלה מס' 7 : איכות לאחר השהייה לזני השרנטה

בדיקות איכות במלונים סתיו 1998 - שרנטה.

השהייה - 5 יום ב - 12 מ"צ. יומיים ב - 20 מ"צ. סה"כ 7 יום.

ציון איכות: 10% - התמוטטות חיצונית, 25% - בלתי מכיר, 20% מוצק מאוד

30 % ג'ינג'ים, 15% - התמוטטות פנימית .

ציון איכות	חריגי צבע	הת' פנימית	גינג'ים	הת' חיצונית	לא מכיר	מוצק	מוצק מאוד	הזן	
	(1-10)	אחוזים							
	10	0	0	0	0	0	0	100	Y67/37
	9.8	0	0	0	3	0	0	100	P15/37
	7.4	5	37	0	7	0	9	91	MN 1266
	8	3	7	0	48	0	0	100	VERAK
	7.5	11	18	0	8	0	13	88	X66/37
	7.8	17	8	0	10	0	10	90	Y23/37
	7.2	20	22	0	30	0	10	90	Lunabel
	6.3	54	20	0	11	0	33	67	Lunasol
	5.1	10	8	0	27	8	65	27	CLX 2750
	4.3	22	33	0	33	22	0	78	CEISAN
	4.4	24	13	9	27	0	21	79	L79/37
	3.9	37	16	0	37	22	18	59	M84/37
	2.8	13	42	0	47	39	35	26	LOTUS

טבלה מס' 8 : תוצאות בדיקות כימיות לזני הגליה והשרנטה לאחר השהייה

SUC	EC	TSS	זן
mg/gfw	ds/m	%	
זני גליה - מבחן			
20	7.7	10.4	XGV 118
18	6.9	10.1	XGV 96
26	7.3	10.1	C-8
17	7	9.5	XGV 48
17	7.5	9	ARAVA
זני גליה - תצפית			
22	8.6	11	7303
27	8.2	10.9	IDEAL
22	7.4	9.7	XGV 121
12	7.5	9.7	Female
17	7.9	9.5	7302
18	6.4	9.2	XGV 91
13	7.1	8.9	DR1143
14	6.6	8.7	DR902
זני שרנטה			
19	9.3	11.8	Lunasol
23	8.5	11.4	L79/37
21	8.7	11.1	Y67/37
22	8	10.7	CLX 2750
18	9.5	10.3	VERAK
11	7.9	10.1	M84/37
20	8.7	10.1	MN 1266
18	7.8	9.8	LOTUS
17	7.6	9.5	X66/37
10	7.4	9.3	Lunabel
13	7.2	9	CEISAN
2	6.3	7	P15/37
8	6.9	6.7	Y23/37

סיכום

זני גליה

מבין הזנים החדשים שנבחנו, נמצאו מספר זנים באיכות גבוהה יותר מהזנים המסחריים ערבה ו - C-8.

הזן אידאל הגיע למוצקות הגבוהה ביותר.

תופעת ה"גיינגיים" ברמה נמוכה לזנים 96 ו - 48. לזני הבקרת ערבה ו C-8 רמת גיינגיים מאד גבוהה בהשוואה לשני זנים אלה. רמת חריגי הצבע גבוהה לזנים 96 ו - 48 בהשוואה לזני הבקרת. הציון הכללי לאיכות לאחר השהייה גבוה סטטיסטי לזנים 48 ו - 96 בהשוואה לזני הבקרת. חשוב לציין את עצמת הצימוח החזקה של הזנים 96 ו - 48, הקטיף נמשך עד לשבוע הראשון של דצמבר, זנים אלה הצטיינו בפיזור אחיד של הקטיף מאמצע נובמבר ועד תחילת דצמבר. ציון איכות כללי גבוהה לזנים 96, 48 ואידאל. הזנים אידיאל ו - 48 הגיעו לאחוז יצוא גבוה. הזנים 902 ו - 1143 השיגו את היבול הגבוה מבין הזנים, איכותם נופלת מהזנים המצטיינים אך לא נמוכה מאיכות הזן ערבה. גודל הפרי לזנים אלה מעט גדול באומד שנבחן בניסוי.

זני שרנטה

היבול שהתקבל בזנים השונים מגיע לממוצע של 3.5 ק"ג למ"ר, במיון ביום הקטיף לא נמצא הבדל רב בין הזנים השונים, השוני בזנים מתבטא לאחר השהייה בסימולציה למשלוח אווירי. נמצאו מס' זנים שהצטיינו בציון הכללי גבוה בהשוואה לזן המסחרי סזאן, לזנים אלה מוצקות גבוהה ולחלקם התמוטטות חיצונית נמוכה.